

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2013/2063(INI)

19.9.2013

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Pilvandmetöötamise võimaluste kasutamine Euroopas
(2013/2063(INI))

Arvamuse koostaja (*): Judith Sargentini

(*): Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 50

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. kordab, et hoolimata pilvandmetöötluse potentsiaalset ja kasust ettevõtete, kodanike, avaliku sektori ja keskkonna jaoks – eelkõige seoses kulude vähendamisega – kaasnevad sellega märkimisväärsed riskid ja probleemid, eriti seoses põhiõigustega (sh privaatsuse ja andmekaitsega) ja suureneva mõjuga katkestuste korral, mille põhjuseks võivad olla tehnilised rikked, kuritarvitamine, kuritegevus või teise riigi vaenulik tegevus;
2. on seisukohal, et juurdepääs turvalisele internetile on iga kodaniku põhiõigus ning et pilvandmetöötlusel on sellega seoses jätkuvalt oluline roll; kordab seetõttu veel kord oma üleskutset komisjonile ja nõukogule tunnustada digitaalseid vabadusi sõnaselgelt põhiõigustena ja üldiste inimõiguste kasutamise hädavajalike eeltingimustena;
3. kordab, et üldiselt ei tohi andmekaitse tase pilvandmetöötluse keskkonnas olla madalam mis tahes muudes andmetöötluse keskkondades nõutavast;
4. rõhutab, et liidu andmekaitsealased õigusaktid – kuna need on tehnoloogiliselt neutraalsed – on juba praegu täielikult kohaldatavad ka ELis osutatavate pilvandmetöötluse teenuste suhtes ja seetõttu tuleb neid täies ulatuses järgida; rõhutab, et arvesse tuleks võtta artikli 29 tööühma arvamust pilvandmetöötluse kohta¹, sest see annab selged suunised liidu andmekaitseõiguse põhimõtete ja eeskirjade kohaldamiseks pilvandmetöötluse suhtes – nt seoses vastutava töötleja ja volitatud töötleja mõistete, eesmärgi piiramise ja proportsionaalsuse, andmete tervikluse ja turvalisuse, allhankijate kasutamise, vastutuse jagamise, andmetega seotud rikkumiste ja rahvusvahelise andmeedastusega; rõhutab vajadust täita liidu andmekaitsealase õigusraamistiku poolelioleva läbivaatamise käigus kõik andmekaitsealased seoses pilvandmetöötlusega, lähtudes Euroopa andmekaitseinspektori ja artikli 29 tööühma suunistest; on seisukohal, et kõik tundlikud andmed ei ole isikuandmed, ning seepärast nõuab komisjonilt tungivalt ettepaneku esitamist suuniste kohta mitteisiklikku laadi tundlike andmete kaitsmiseks pilvandmetöötluse keskkonnas, eelkõige riiklike andmete ja selliste organisatsioonide nagu pankade, kindlustusseltside, pensionifondide, koolide ja haiglate andmete puhul;
5. tuletab meelde, et kui pilvandmetöötluse pakkuja kasutab andmeid muul kui teenuselepingus kokkulepitud eesmärgil või edastab andmeid kolmandale isikule või kasutab neid lepingu tingimuste suhtes vastuolulisel viisil, tuleks teda pidada vastutavaks töötlejaks ja võtta toimepandud rikkumiste eest vastutusele;
6. rõhutab, et pilveteenuste lepingutes tuleb esitada selgelt ja läbipaistvalt osapoolte kohustused ja õigused seoses pilveteenuste osutajate andmetöötlustoimingutega; lepingulised kohustused ei tähenda erandit liidu andmekaitseõigusest tulenevatest tagatistest, õigustest ja kaitsest; nõuab komisjonilt tungivalt ettepanekute esitamist

---

¹ Vt arvamust 5/2012, WP 196: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/index_en.htm#h2-1

pilveteenuste osutajate ja nende klientide vahelise tasakaalu taastamiseks seoses pilvandmetöötluse teenuste puhul kasutatavate tingimustega, sealhulgas:

- sätteid, mis tagavad kaitse teenuste omavolilise tühistamise ja andmete kustutamise eest;
  - kliendile heade võimaluste tagamist salvestatud andmete taastamiseks teenuse tühistamise ja/või andmete eemaldamise korral;
  - pilveteenuste osutajatele selgete suuniste pakkumist, et lihtsustada nende klientide üleviimist muudele teenustele;
7. rõhutab, et kehtivate liidu õigusaktide kohaselt tuleb pilveteenuse osutaja roll kindlaks määrata juhtumipõhiselt, kuna teenuseosutajad võivad olla nii volitatud töötlejad kui ka vastutavad töötlejad; nõuab tungivalt tingimuste parandamist kõikide kasutajate jaoks, töötades välja parimaid rahvusvahelisi tavaid järgivad lepingunäidised ning täpsustades, kus ja millise õigusvaldkonna kohaselt teenuseosutaja andmeid ELis säilitab;
8. rõhutab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata sellistele olukordadele, kus kliendi ja pilveteenuse osutaja vahelise lepingulise olukorra tasakaalutus toob kaasa selle, et klient seob end lepingutingimustega, mille kohaselt peab ta allkirjastama standardteenuste lepingu, milles teenuseosutaja määrab kindlaks töötlemise eesmärgid, tingimused ja viisid¹; rõhutab, et sellisel juhul tuleks pilveteenuse osutajat käsitleda vastutava töötlejana ja siis on ta kliendiga võrdselt vastutav;
9. rõhutab, et pilveteenuste kasutamine avaliku sektori asutuste, sh õiguskaitseasutuste ja ELi institutsioonide poolt nõuab erilist tähelepanu ja liikmesriikidevahelist koordineerimist; tuletab meelde, et tagada tuleb andmete terviklus ja turvalisus ning et välistada tuleb ilma liidu või liikmesriigi õigusest tuleneva õigusliku aluseta juurdepääs, sh välisriikide valitsuste ja nende luureteenistuste poolt; rõhutab, et see kehtib ka teatavate isikuandmetele juurdepääsu omavate oluliste valitsusväliste teenuste kohta, eriti isikuandmete konkreetsete kategooriate töötlemise puhul nt pankade, kindlustusseltside, pensionifondide, koolide ja haiglate poolt; nõuab tungivalt, et komisjon esitaks nende organisatsioonide jaoks mõeldud suunised, mida tuleks järgida pilvandmetöötluse teenuste kasutamisel oma andmete töötlemiseks, edastamiseks või salvestamiseks, muu hulgas võttes vastu avatud standardid pakkujaga seotuse vältimiseks ning eelistama avatud lähtekoodil põhinevat tarkvara, et parandada kasutatavate teenuste läbipaistvust ja vastutavust; rõhutab lisaks, et kõik eespool nimetatud on eriti oluline siis, kui andmeid edastatakse (väljaspool Euroopa Liitu erinevate õigusruumide vahel); on seetõttu seisukohal, et avaliku sektori asutused ning valitsusvälised teenistused ja erasektor peaksid tundlike andmete ja teabe töötlemisel toetuma võimalikult suures ulatuses ELi pilveteenuste pakkujatele, kuni on kehtestatud rahuldavad ülemaailmsed andmekaitse-eeskirjad, mis tagavad avalike üksuste hallatavate tundlike andmete ja andmebaaside turvalisuse;

---

¹ Eelkõige pilvandmetöötluse teenuseid kasutavate tarbijate ja VKEde puhul.

10. tuletab meelde, et on tõsiselt mures USA riikliku julgeolekuagentuuri (NSA) hiljuti paljastatud jälgimisprogrammide pärast ning mitme liikmesriigi luureagentuuride samalaadsete programmide pärast, arvestades, et juhul kui olemasolev teave leiab kinnitust, võivad need programmid raskelt rikkuda ELi kodanike ja elanike põhiõigust eraelu puutumatusse ja andmekaitsele, samuti õigust era- ja perekonnaelule, teabevahetuse konfidentsiaalsust, süütuse presumptsiooni, sõnavabadust, teabevabadust ja ettevõtlusvabadust;
11. kordab oma tõsist muret seoses pilvandmetöötluse lepingute raames töödeldud ELi isikuandmete ja teabe kohustusliku otsese avaldamisega kolmandate riikide ametiasutustele pilveteenuste osutajate kaudu, kelle suhtes kohaldatakse kolmanda riigi seadusi või kes kasutab kolmandas riigis asuvat serverit, ning seoses kolmandate riikide õiguskaitseasutuste ja luureteenistuste otsese kaugjuurdepääsuga isikuandmetele ja töödeldavale teabele;
12. peab kahetsusväärseks, et kolmandate riikide ametiasutused saavad sellise juurdepääsu tavaliselt oma õigusnormide otsese jõustamise kaudu, kasutamata seejuures õiguslikuks koostööks loodud rahvusvahelisi vahendeid, nagu vastastikune õigusabi või õigusalane koostöö;
13. rõhutab, et selline praktika seab kahtluse alla väljaspool ELi asuvate pilve- ja internetiteenuste pakkujate usaldusväärse, samuti selliste kolmandate riikide usaldusväärse, kes ei kasuta õigus- ja justiitskoostöö rahvusvahelisi vahendeid;
14. eeldab, et komisjon ja nõukogu võtavad meetmeid selle olukorra lahendamiseks ja ELi kodanike põhiõiguste austamise tagamiseks;
15. tuletab meelde, et eranditult kõik ELis teenuseid osutavad ettevõtted peavad järgima ELi õigusakte ja vastutavad nende rikkumise eest;
16. rõhutab, et kolmanda riigi õigusruumi kuuluvate pilvandmetöötluse teenuste puhul tuleks ELis asuvatele kasutajatele anda selge ja eristatav hoiatus võimaluse kohta, et kolmanda riigi luure- ja õiguskaitseasutused jälgivad salajaste korralduste või kohtumääruste alusel nende isikuandmeid, millele järgneb vajaduse korral andmesubjektilt isikuandmete töötlemiseks sõnaselge nõusoleku küsimine;
17. nõuab tungivalt, et komisjon pööraks isikuandmete töötlemist hõlmavate rahvusvaheliste lepingute üle läbirääkimisi pidades erilist tähelepanu pilvandmetöötlusega seotud riskidele ja probleemidele põhiõiguste suhtes ning eelkõige – kuid mitte ainult – õiguse suhtes eraelu puutumatusse ja isikuandmete kaitsele, nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklites 7 ja 8; nõuab lisaks tungivalt, et komisjon võtaks arvesse läbirääkimiste partneri siseriiklikke eeskirju, mis reguleerivad õiguskaitse- ja luureasutuste juurdepääsu pilvandmetöötluse teenuste kaudu töödeldavatele isikuandmetele, eelkõige nõudes, et õiguskaitse- ja luureasutustele võib anda sellise juurdepääsu ainult seadusjärgse menetlemise põhimõtete täielikul järgimisel ning et sellise juurdepääsu lubamiseks peab olema üheselt mõistetav õiguslik alus, samuti nõudes, et oleks määratletud täpsed juurdepääsutingimused, juurdepääsu andmise eesmärk, andmete üleandmisel rakendatavad turvameetmed ja eraisikute õigused, samuti järelevalve- ja tõhusa hüvitamise mehhanismi eeskirjad;

18. väljendab tõsist muret Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni komitees tehtud töö pärast, mille eesmärk oli koostada lisaprotokoll 23. novembri 2001. aasta küberkuritegevuse konventsiooni artikli 32 (piiriülese juurdepääsu kohta arvutisse salvestatud andmetele, mille puhul on vajalik nõusolek või mis on avalikult kättesaadavad)¹ tõlgendamise kohta, et lihtsustada selle tõhusat kasutamist ja rakendamist õiguslike, poliitiliste ja tehnoloogiliste arengute kontekstis; palub komisjonil ja liikmesriikidel läheneva Euroopa Nõukogu ministrite komitee arutelu valguses tagada, et küberkuritegevuse konventsiooni artikkel 32 ja selle tõlgendused liikmesriikides oleksid kooskõlas põhiõigustega (sh seoses andmekaitsega) ja eelkõige ELi põhiõiguste harta isikuandmete piiriülest edastamist käsitlevate sätetega, ELi andmekaitseõigusega, Euroopa inimõiguste konventsiooniga ning Euroopa Nõukogu konventsiooniga üksikisikute kaitse kohta isikuandmete automaattöötlusel (konventsioon nr 108), mis on liikmesriikidele õiguslikult siduvad; palub komisjonil ja liikmesriikidel lükata kindlalt tagasi mis tahes meetmed, mis seaksid nimetatud õiguste rakendamise ohtu; tunneb muret asjaolu pärast, et juhul, kui selline protokoll heaks kiidetakse, võib selle rakendamine tähendada õiguskaitseasutuste takistamatut kaugjuurdepääsu teistes jurisdiktsioonides asuvatele serveritele ja arvutisüsteemidele, ilma et oleks vaja kasutada vastastikuse õigusabi kokkuleppeid ja muid õiguskoostöövahendeid, mis on kehtestatud selleks, et kaitsta üksikisikute põhiõigusi, muu hulgas seoses andmekaitse ja seadusjärgse menetlemisega;
19. rõhutab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kes toetuvad isikuandmete töötlemisel üha enam pilvandmetöötluste tehnoloogiale ning kellel ei pruugi turvaprobleemide nõuetekohaseks käsitlemiseks alati olla piisavalt vahendeid või teadmisi;
20. rõhutab, et vastutava töötleja ja volitatud töötleja kvalifikatsiooni tuleb asjakohaselt kajastada töötlusvahendite üle teostatava kontrolli taseme abil, et selgelt jaotada pilvandmetöötluste kasutamisel isikuandmete kaitsega seotud vastutus;
21. rõhutab kõikide kodanike digitaalse kirjaoskuse olulisust ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid töötaksid välja kontseptsioonid internetiteenuste, sh pilvandmetöötluste teenuste ohutu kasutamise edendamise kohta;
22. rõhutab, et pilvandmetöötluste teenuste osutajad peavad isikuandmete töötlemisel võtma täielikult arvesse kõiki ELi andmekaitseõiguses sätestatud põhimõtteid, nagu erapooletus ja seaduslikkus, eesmärgi piiramine, proportsionaalsus, täpsus ja andmete säilitamise piiratud ajavahemikud;
23. rõhutab tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate halduskaristuste kohaldamise olulisust juhul, kui pilvandmetöötluste teenused ei vasta ELi andmekaitsestandarditele;
24. rõhutab, et iga pilvandmetöötluste teenuse andmekaitsealast mõju tuleb hinnata ajutistel alustel, et määrata kindlaks kõige sobivamad kaitsemeetmed, mida rakendada;
25. rõhutab, et Euroopa pilvandmetöötluste teenuse osutaja peaks alati tegutsema ELi

---

¹ [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/TCY\(2013\)14transb_elements_protocol_V2.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/TCY(2013)14transb_elements_protocol_V2.pdf)
http://www.coe.int/t/DGHL/cooperation/economiccrime/cybercrime/default_en.asp

andmekaitsealaste õigusaktide kohaselt, isegi kui see on vastuolus kliendi või kolmandas riigis asutatud vastutava töötleja juhistega või kui asjaomased andmesubjektid on (ainuüksi) kolmandate riikide residendid;

26. rõhutab vajadust tegeleda rahvusvahelisel tasandil pilvandmetööstusest tulenevate probleemidega, eelkõige valitsuste luuretegevuse ja vajalike kaitsemeetmetega;
27. rõhutab, et ELi kodanikele, keda kolmanda riigi ametiasutused jälgivad, peaks olema tagatud vähemalt samad kaitsemeetmed ja -vahendid nagu asjaomase kolmanda riigi kodanikele;
28. peab kahetsusväärseks komisjoni lähenemisviisi teatises, kus ei nimetata pilvandmetööstusega seotud ohte ja probleeme, ning nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks tööd pilvandmetööstus valdkonnas, koostades selle kohta terviklikuma teatise, milles võetakse arvesse kõigi sidusrühmade huvisid ja mis sisaldab lisaks tavapärasele viitele põhiõiguste kaitse ja andmekaitseõuete järgimise kohta vähemalt järgmist:
  - suunised, millega tagada ELi põhiõiguste ja andmekaitsealaste kohustuste täielik järgimine;
  - piiravad tingimused, mille puhul pilveandmetele antakse juurdepääs või keeldutakse sellest õiguskaitse eesmärkidel, järgides ELi põhiõiguste hartat ja ELi õigust;
  - kaitsemeetmed välis- ja kodumaiste üksuste ebaseadusliku juurdepääsu vastu, näiteks muutes hankenõudeid ja kohaldades nõukogu määrust (EÜ) nr 2271/96¹, et piirata välismaiste õigusaktide mõju, mille tulemuseks võib olla ELi kodanike ja residentide pilvandmete massiline ebaseaduslik edastamine;
  - ettepanekud võrgu neutraalsuse ja teenuse neutraalsuse tagamiseks, et vältida konkreetsete pilveteenuste äriliselt motiveeritud diskrimineerimist;
  - ettepanekud selle tagamiseks, et meetmed ebaseadusliku infosisu vastu ei kahjustaks juurdepääsu seaduslikule infosisule;
  - ettepanekud selle kohta, kuidas määratleda isikuandmete edastamine ja ajakohastada standardseid pilvandmetööstusele kohandatud lepingusätteid, kuna pilvandmetööstus hõlmab sageli massilisi andmevooge pilvandmetööstuse klientidelt pilveteenuste osutajate serveritesse ja andmekeskustesse, mis omakorda hõlmab paljusid erinevaid sidusrühmi ning ELi ja kolmandate riikide piiride ületamist;
  - meetmed pilveteenuste turul teenuseosutajate ja suurema osa nende teenuste kasutajate vahelise olemasoleva tasakaalustamatuse käsitlemiseks;
  - meetmed teadusuuringute edendamiseks selle kohta, kuidas kehtivad ELi õigusraamistikud ja rahvusvahelised lepingud sobivad konkreetsete pilvandmetööstuse

---

¹ Nõukogu 22. novembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 2271/96, mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest (EÜT L 309, 29.11.1996, lk 1–6; URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996R2271:ET:HTML>)

teenuste stsenaariumidega, et mõõta pilvandmetötluse majanduslikku ja keskkonnamõju, kuna nende aspektide kohta on väga vähe uuringuid läbi viidud.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	18.9.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 43 -: 3 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Svetoslav Hristov Malinov, Clemente Mastella, Véronique Mathieu Houillon, Claude Moraes, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexander Alvaro, Cornelis de Jong, Mariya Gabriel, Marian-Jean Marinescu, Salvador Sedó i Alabart, Janusz Wojciechowski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Nuno Teixeira